

L'oposició balear mira cap a la tardor

PSIB-PSOE, PSM, EU
i Els Verds afrontaran
la pròxima tardor
els respectius consells
polítics, conferències o
congressos en els quals
hauran de determinar
l'estratègia opositora
a partir de l'anàlisi
de la derrota electoral,
amb una dada rellevant:
els progressistes
han perdut vot urbà,
el de les localitats
més poblades,
en favor del PP

Els partits opositors de Balears comencen a preparar importants reunions, dels respectius consells polítics o conferències, que hauran de marcar les primeres línies estratègiques que serveixin de guia per a fer d'oposició a la majoria aclaparadora de la coalició PP-UM. Aquesta, amb 33 dels 59 diputats, no tindrà cap problema per a governar. L'esquerra (PSIB-PSOE, PSM i EU – Els Verds), amb 26 diputats, no té cap esperança de caguir durant els quatre anys vinents l'actual situació. Ara per ara resulta molt improbable pensar en una crisi entre els aliats governamentals, PP i UM, una crisi que, en tot cas, tan sols podria afectar el Consell Insular de Mallorca, perquè el PP controla amb majoria absoluta el Parlament. Així doncs, l'oposició s'afanya a pensar com ha d'afrontar aquesta legislatura.

De moment, passar l'estiu per descansar és l'objectiu després de mesos de dura campanya electoral, i, sobretot, després de la catàstrofe electoral. Però descansar no és desconnectar del tot. Amb més o menys intensitat, tots els partits preparen importants reunions per a la tardor que ve. En aquestes assemblees i conferències, cada partit haurà d'establir tant les estratègies oposidores com, també, començar a dilucidar les línies internes de debat que hauran de servir com a base dels respectius congressos, on es decidiran els models

de partit i com s'equilibraran les sensibilitats internes. Unes sensibilitats que ara, amb la pèrdua del poder, han emergit després de vuit anys de silenci. Des que el 1995 es va aconseguir fer el primer Pacte de Progrés en el Consell de Mallorca, seguit pel Pacte Progressista d'Eivissa (1996, eleccions generals al Senat) i culminat amb el Pacte de Progrés general balear de 1999, la tranquil·litat interna havia estat la norma. Amb la derrota, comencen a surar divergències.

A part de les decisions que prengui cada formació, els serà difícil deixar de banda la pèrdua de vot urbà a Mallorca, una de les raons del fracàs electoral. Numèricament, si comptem per escons, la derrota ha vingut de la pèrdua de diputats a Eivissa i a Formentera, perquè a Menorca han guanyat els progressistes i a Mallorca no s'han alterat els resultats. Però en realitat, per a l'esquerra i per al nacionalisme, el problema més preocupant és que el vot urbà l'està guanyant de manera progressivament geomètrica el PP. No és una simple catalogació geogràfica, sinó que aquest vot, pel seu impacte sobre el conjunt, és definitori de les tendències electorals.

Vot urbà. Per la importància demogràfica, lògicament és a Mallorca on resulta més fàcil detectar aquesta bossa de vot. Del cens global mallorquí de les passades eleccions autonòmiques

Francesc Antich, secretari general del PSIB-PSOE; i Mateu Morro, secretari general del PSM.

(545.809 electors), un 68% es concentrà a només sis municipis: Palma (266.036), Calvià (25.968), Manacor (25.095), Marratxí (19.974), Lluçmajor (19.388) i Inca (18.020). Per sota d'ells, només dos municipis (Felanitx i Pollença) tenen censos d'entre 10.000 i 11.000 electors. La resta, molt menys importants. El desequilibri és, doncs, manifest. El vot urbà pesa moltíssim. Tant que representa el 61% de la participació global. Als sis municipis el PP té les batllies. A Palma, Lluçmajor i Inca per majoria absoluta; a la resta, amb pactes.

El pitjor malson per a l'esquerra, però, no és el resultat municipal sinó, sobretot, la tendència que es detecta en el vot autonòmic i que ve marcada inexorablement per un increment constant del vot al PP i l'estancament o reducció del vot progressista. Tenint en compte la gran importància quantitativa del vot en aquests sis municipis, la conclusió és òbvia. O l'esquerra rectifica a fons l'estratègia, la tàctica i els projectes per atreure's aquest vot, o la tendència augura una hegemonia conservadora cada cop més intensa.

Només cal unes poques dades per argumentar l'anàlisi. El 1987 el PP obte-

Antoni Roig diu que cal apostar pel bilingüisme, perquè "no som nacionalistes"

nia en aquesta bossa de vot urbà, formada per la unió dels sis municipis, el 32,5% dels sufragis enfront del PSIB-PSOE, que n'obtenia el 35,2%. A partir d'aleshores, els conservadors augmenten sense parar, fins arribar el 2003 al 47,7%, mentre que el PSIB-PSOE es quedà el passat 25 de maig en el 29,9%. Unes dades, doncs, ben contundents.

El PSM, per la seva banda (un 7,1% enguany), manté posicions, però en relació amb el total del seu vot a Mallorca, el pes de l'urbà disminueix clarament: el 1987, un 55,3%; ara, un 49%. Igual comportament, amb més intensitat, manifesta EU - Els Verds i, també, UM. El PP, al contrari, augmenta pes urbà sobre el total del seu vot mallorquí: el 1987, un 59,5%; ara, un 65,1%.

Aquest, doncs, és el marc analític sobre el qual hauran de reflexionar els partits d'esquerra. No hi ha victòria possible si no es recupera el vot urbà.

PSIB-PSOE. Precisament ha estat el principal damnificat urbà, el candidat derrotat a la batllia de Palma pel PSIB-PSOE, Antoni Roig, que ha aixecat la bandera del necessari debat i reflexió per trobar solucions de futur. Va ser el passat dissabte 28 de juny, al consell polític dels socialistes palmesans, quan Roig reclamà canvis d'estratègia i més coordinació entre totes les estructures del partit, com a única fórmula per a l'esperança.

En el si del PSIB hi ha certa tensió, tot i que s'intenta mantenir dins la discreció i la prudència. D'una banda, el sector més crític entén que hi ha hagut una certa descoordinació de missatges polítics que els ha restat crèdit. Si bé és cert que el PSIB ha augmentat vot a Mallorca, també ho és que el PP n'ha incrementat més. És clar, analitzen que ha fallat el vot urbà. El sector més oficial, encapçalat per Francesc Antich, no fa la mateixa anàlisi. Mantenen que l'increment de vot demostra que el projecte és vàlid. La tensió es va fer evident en el consell palmès, al qual, sorprenentment, Antich va assistir com a secretari general (és d'Algaida, no de l'agrupació de Palma). L'expresident hagué de sentir dir a Roig que s'havien comès errades importants i que en el futur calia apostar més intensament pel bilingüisme perquè "no som nacionalistes". Era una clara crítica a l'estratègia presidencial d'Antich. A pesar de les desavinences, es va optar per no discutir en aquell moment res de tot això i per fixar per al pròxim mes d'octubre una conferència per debatre la situació. Un consell polític general, celebrat dijous, 3 de juliol, havia d'emmarcar l'anàlisi i preparar la reunió del pròxim octubre.

Sembla que els socialistes es divideixen entre els partidaris d'intensificar el segell PSOE i els més autonomistes, els qui prefereixen el segell del PSIB. Al capdavant s'haurà d'avaluar si s'ha de rectificar o no l'estratègia impulsada per Antich des de la presidència ba-

lear (1999-2003), una estratègia gairebé nacionalista amb un missatge de països i catalanista, i si ha estat aquesta la raó fonamental de l'allunyament d'un vot que, com l'urbà, hauria d'haver respost, i no ho ha fet, en favor del PSIB.

EI PSM. Els nacionalistes progressistes porten el debat intern amb molta discreció. En línies generals, una opció que sembla que va guanyant terreny és la d'intentar acostar-se al PSIB per superar les guerres subterrànies bilaterals. S'avalua que si no hi ha col·laboració entre els partits progressistes serà molt més difícil posar fi a l'hegemonia del PP, sobretot en les zones urbanes, que s'han de recuperar. Tot plegat vol dir que s'ha de posar més èmfasi en el perfil d'esquerra. N'hi ha qui no està d'acord amb aquest plantejament, però es tracta d'un sector encara molt difús. En qualsevol cas, la reunió del consell polític d'octubre servirà per a parlar-ne i, també, per a fixar el procés cap el congrés de novembre o desembre de 2004. En aquest es formalitzarà el relleu de la direcció amb la retirada de la secretaria general de Mateu Morro, que l'ocupa (excepte dos anys) des de 1985, i, també i previsiblement, l'anunci de Pere Sampol, que no optarà a ser novament el cap de llista a les eleccions del 2007. Per tot això serà tan important el consell polític d'octubre. Perquè s'obriran les portes a la futura direcció i al nou lideratge del PSM.

EU. La formació esquerranista liderada per Miquel Rosselló no té dubtes estratègics. Si més no públicament. S'ha d'apostar per la unitat de l'antic Pacte de Progrés format per PSIB, PSM, EU i Els Verds. No es tracta, però, d'una simple col·laboració, sinó d'apostar per formes de convergència orgànica. Ho digué Rosselló durant el debat d'investidura de Matas: que només amb la unió electoral es pot defensar el vot progressista (42%) i aspirar a tornar a aconseguir el poder. L'anàlisi és que només la unió, establint aliances preelectorals, permetrà desfer l'hegemonia conservadora. És, doncs, l'aposta pel model del pacte eivissenc. L'opinió de Rosselló respon tant al convenciment

Miquel Rosselló, coordinador general d'EU; i Margalida Rosselló, diputada d'Els Verds.

Al PSM hi haurà canvis, EU vol la unió de l'esquerra i Els Verds estan en coma

personal com a les primeres avaluacions que la formació ha fet després de les eleccions. Però haurà de ser un consell polític el que oficialitzi l'oferta.

Caldrà veure quina oposició interna trobarà aquesta aposta estratègica. Ja durant la passada legislatura de poder progressista, sectors minoritaris d'EU, com ara el representat per l'exconsellera de Benestar Social Fernanda Caro, es mostraren en contra d'aquesta estratègia aleshores liderada per Eberhard Grosske.

També caldria veure, arribat el cas, què dirien els altres partits. Significativament, durant el debat d'investidura ni el PSIB ni el PSM feren cap menció a l'oferta llançada per Miquel Rosselló.

Els Verds. La pallissa electoral als ecologistes a Eivissa i Menorca els ha deixat en coma. El líder a Eivissa, Joan Buades, no ha fet ni tan sols declaracions públiques. Tot el partit sembla en estat de xoc. Estaven segurs de poder aconseguir un diputat pitius. El fracàs a Menorca, a més, ha dividit el vot i ha fet que EU perdés el seu escó. I a Mallorca, la líder de l'opció estratègica defensada per Buades (la ruptura amb EU per segellar el perfil propi verd), Margalida Rosselló, és l'única diputada, tota sola i sense haver augmentat vots. Rosselló es va imposar en el congrés d'Els Verds de Mallorca d'octubre de 2002 en contra del sector més pragmàtic, que aspirava a una estratègia de més col·laboració amb EU i la resta de forces progressistes. El sector de Rosselló, en sintonia amb Buades, volia un perfil verd exclusiu, desmarcat d'EU. Els nefasts resultats electorals auguren que en el pròxim congrés verd de Mallorca, possiblement a final d'enguany, hi haurà una nova confrontació entre els dos sectors ecologistes tradicionals: pragmàtics i fonamentalistes, amb l'estratègia futura en joc.

Miquel Payeras